

Akciové trhy na hraně / str. 4

Blíží se trhy svým maximálním hodnotám? Dokážou to ustát a přidat další zisky nebo nás čeká tolik vzývaná korekce? Odpovědi přináší ve svém názorovém článku Michal Semotan.

Cenu obrazů si určuji sám / str. 8

Jeden z nejprodávanějších autorů uplynulých deseti let a stálce žebříčku J&T Banka Art Index, malíř Jakub Špaňhel, v exkluzivním rozhovoru o své cestě k umění i úrovni toho současného.

Díky tanci, Hledáme rodiče / str. 14

Tanec se stal její velkou láskou a právě jeho prostřednictvím se rozhodla známá herečka Jitka Schneiderová podpořit kampaň Hledáme rodiče, podpořte kampaň i vy.

Skoro stejných sto

Aktuální výsledky J&T Banka Art Indexu potvrzují závěry předchozích ročníků. V první desítce došlo k obměně jediného jména, na dalších příčkách jsme však svědky posunů o deset i více míst. Nově se do aktualizované stovky dostali čtyři umělci.

Dominik Lang / Holubník

Na prvním místě indexu se již počtvrté za sebou umístil Jiří Kovanda. Jakkoliv jeho úspěch odráží to, že vystavuje v mezinárodním kontextu dále než kterýkoliv ze sledovaných umělců, rozhodně nevíže jen z minulých úspěchů. Pokud bychom zohlednili jen body získané za loňské výstavy, umístil by se na druhé příčce.

Nejvíce bodů za výstavy si loni, stejně jako předloni, připsala Eva Koťátková. Zatímco v komentáři k loňskému indexu jsme psali, že není pravděpodobné, že by v nejbližší době někdo Jiřího Kovandu mohl v čele indexu vystřídat, nyní se zdá, že by to již v příštím roce mohla být právě Eva Koťátková. Začka by tak vystřídala svého učitele. Koťátková

J&T Banka Art Index

J&T Banka Art Index, unikátní žebříček popisující vývoj současné výtvarné scény, připravila J&T Banka ve spolupráci s portálem Art+ již počtvrté. Potenciální sběratelé a investoři zvažující nákup současného umění tak mají opět možnost zorientovat se na současné výtvarné scéně a seznámit se s těmi, kteří se z více než 1500 umělců dostali do první stovky.

je absolventkou ateliéru Vladimíra Skrepla, kde Jiří Kovanda po celou dobu jejich studií zastával post asistenta.

Nováčkem v první desítce je Josef Bolf. Poprvé se tak mezi prvních deset dostal umělec, kterého lze bez zaváhání označit za malíře, jakkoliv i Bolf vedle malby pracuje také v jiných médiích. Z tohoto posunu však netřeba vyvozovat dalekosáhlé závěry, Bolf se na špičce indexu pohybuje od jeho první edice. V roce 2014 byl třináctý.

Na vzestupu

V rámci první stovky si meziročně nejvíce polepšili Roman Štětina, Matyáš Chochola a Jaromír Novotný. Prvně dva jmenovaní získali nejvíce bodů za účast na putovním bienále Manifesta, které pokaždé hostí jiné evropské město. Loňská 11. Manifesta se konala přes léto v Curychu a vedle Štětiny a Chocholy se do kurátorského výběru z českých umělců dostali ještě Jiří Skála a Jiří Thýn. Na minulých dvou Manifestách žádní čeští umělci nebyli. Chochola se současně loni stal laureátem Ceny Jindřicha Chalupeckého, Štětina toto ocenění získal již v roce 2014. Za zmínku rovněž stojí, že oba čerství třicátníci se do první stovky poprvé dostali loni. ■

> Pokračování na straně 11

Březen šlápne na plyn

Zatímco únor byl na události relativně chudý, březen to rozjíždí na plný plyn. Zvýšení sazeb je jedním z reálně zvažovaných scénářů, pravděpodobnost stoupla na více než 80 %. Rozhodnutí Fedu by mělo padnout už 15. března.

Únor byl na významnější události „chudý“. Zasedání centrálních bank, konkretizace Trumpovy strategie pro USA či jiné klíčové informace v únoru chyběly. Výsledková sezona v USA se s únorem přehoupala do své méně „významné“ poloviny, co se firemních gigantů týče. A tak se zájem investorů zaměřil na výsledkovou sezonu v Evropě.

Evropa sice vykazuje menší pozitivní překvapení v rámci výsledkové sezony za 4. kvartál roku 2016 než USA, i tak ji však můžeme označit za pozitivní impuls pro akcie. Tři čtvrtiny firem z indexu BE500 zatím vykazují 53% pozitivní překvapení vůči očekávání na úrovni čistého zisku a 63% je tomu na úrovni tržeb. V USA bylo překvapení na úrovni čistého zisku ze 75%. Z pohledu meziročního růstu Evropa rovněž zaostává s růstem tržeb o 3,0%, ale s poklesem čistého zisku o 6,0%. USA rostlo v obou veličinách. V Evropě za negativním vývojem čistého zisku stojí banky. Některé bankovní domy provedly rozsáhlé odpisy (UniCredit), které znamenaly ve výsledcích razantní ztráty.

Vedle výsledkové sezony se zájem trhu upíral na ropu. OPEC měl vykázat plnění dohodnutých opatření na snížení těžby. Prozatím zveřejněná data znamenají, že OPEC plní roční plán již na více než 90%. Na druhou stranu se však staví zásoby ropy v USA a s tím spojený vývoj těžby ropy. USA ke konci února zveřejnily opětovně rekordní zásoby. To dokresluje počet těžebních vrtů, který je nejvyšší od května 2016. Cena ropy (WTI) však v únoru vyčkávala v rozmezí 50–55 USD/barel.

Dne 20. 2. zasedal Eurogroup, který mimo jiné opětovně projednával situaci kolem Řecka. To bohužel ani na této schůzce nebylo schopno nalézt řešení pro ukončení revize probíhajících reforem. Nicméně bylo dohodnuto, že se do Atén vrátí zástupci věřitelů včetně MMF, kteří budou dojednávat další kroky nutné pro ukončení revize. Bez ukončení revize nebude Řecku přidělena část finanční pomoci, která je nutná pro splátky dluhu v červenci. Aktuální situace sice možná rizika neeliminuje, ale je to částečně pozitivní výsledek, který řešení dále odsouvá na konec března.

Poslední únorový den patřil Donaldu Trumpovi, který měl vystoupení v americkém Kongresu. Trh očekával, že Trump může předložit detaily k daňové reformě či podrobný plán fiskální expanze. Bohužel projev se obešel bez bližších specifik zmiňovaných témat.

„I přes klidný měsíc můžeme únor označit opětovně měsícem prolamování nových rekordů na amerických akciových indexech. Konkrétně si indexy za únor připsaly v USA 3,7–4,8%. DAX a Šanghaj shodně přidaly 2,6%, na paty jim šlapal domácí index PX s +2,3%. Japonský Nikkei zaznamenal lehký růst 0,4%,“ popisuje hlavní ekonom J&T Banky Petr Sklenář.

Utažení kreditních premií

Výnosová křivka v USA se po předchozích výkyvech stabilizovala a v únoru druhý měsíc v řadě zůstala beze změny. Zasedání Fedu ani pololetní vystoupení šéfkyně Fedu Yellenové v Kongresu nepřineslo změnu. Kreditní premie kvůli optimismu o dalším vývoji ekonomiky se stáhly na nová zletá minima. V Evropě výnosy klesly o 10–20 bb a odmazaly lednový nárůst. Německá křivka do 9 let je záporná a výnos zletého dluhopisu se dostal i pod –0,9%. Výnosy dluhopisů v Maďarsku a Polsku po lednovém nárůstu zůstaly v únoru bez větší změny.

U české křivky kratší konec zůstal hluboce záporný (až –0,9 %), naopak u ostatních splatností výnosy vzrostly o 10–15 bb. Záporné výnosy českých dluhopisů způsobují spekulace o konci intervencí ČNB.

„Krátkodobě může dojít k otevření nůžek mezi USA a Evropou, případné zvyšování sazeb Fedu může vést k růstu dolarových výnosů. Mírné riziko pro Evropu můžou přinést blížící se volby v Nizozemí či Francii. Růst cen komodit

Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedené v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonnost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonnosti. Očekávaná budoucí výkonnost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou.

Vydává J&T Banka, a. s. / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

a optimismus z dalšího růstu ekonomiky v kombinaci s uvolněnou měnovou politikou může vést k dalšímu utažení kreditních premií," konstatuje Petr Sklenář.

Komodity v pozitivním výhledu

Od druhé poloviny prosince byl vývoj komoditních trhů klidný a změna nenastala ani v únoru. Široké indexy tak zůstaly v únoru bez výraznější změny a i od začátku roku jsou stále na nule. Cena ropy 11 týdnů v řadě zůstala beze změny na jedné úrovni – Brent (56 USD), WTI (52 USD). Trh nereagoval na zprávy, že OPEC dodržuje dohodu o omezení těžby, ani naopak na statistiky rekordních zásob v USA či na postupnou obnovu těžby v USA. I přes mírnou volatilitu během února nakonec sektor technických kovů (+2%) zaznamenal jen mírné změny, ovšem třeba cena hliníku (+6%) se dostala na dosah zletých maxim (1930 USD/t). Drahé kovy (+4%) druhý měsíc v řadě korigovaly propad z konce roku, cena zlata (+3%) se postupně přehoupla i přes hranici 1250 dolarů. Zemědělské plodiny v průměru zůstaly beze změny.

„Výhled pro technické kovy zůstává pozitivní, vedle dřívější konsolidace nabídky pozitivním signálem o růstu nabídky jsou velmi dobré výsledky z průmyslu. Návrat inflace je ve střednědobém výhledu pozitivní pro drahé kovy, krátkodobé riziko korekce může přinést případné zvyšování sazeb Fedu. Vývoj cen ropy je stabilní, ale je nejasné, jaký faktor přinese zpět volatilitu do obchodování," uvádí Sklenář.

Telekomunikace pod palbou politiků

Z akcií se tentokrát zaměříme na O2. Cena akcie se v únoru i pod vahou prodeje části podílu pohybovala v rozmezí 260–278 Kč. Nakonec titul zakončil únor na 273 Kč (+5,4 %).

V únoru došlo u O2 CR k zajímavému obchodu, v němž PPF prodala 3% podíl společnosti Belviport Trading, za kterou stojí podnikatel Pavel Tykač. PPF

uvedla, že prodej menšího podílu by měl zvýšit objem volně obchodovaných akcií na trhu, což je v souladu s její dříve oznámenou strategií podpory likvidity titulu. Skupina PPF si po zmíněné transakci ponechá 81,1% podíl na kapitálu. Důvod transakce je pravděpodobně spojen s indexy MSCI, kde se tímto utvrdí stávající přepočítací váha pro titul.

V únoru se telekomunikační sektor dostal pod palbu politických komentářů. Je patrné, že ceny za datové služby budou využity pro předvolební boj. Premiér Sobotka veřejně prohlašuje, že se zasadí o jejich snížení a že dá větší pravomoci ČTÚ. To se pravděpodobně neobejde bez odezvy na reálných cenách, což může ovlivnit hospodaření v segmentu včetně O2 CR. „Prozatím budeme dané kroky sledovat a vyhodnocovat možný dopad," říká Petr Sklenář.

Na trhu proběhla informace, že firma hodlá vydat dluhové cenné papíry, které by měly prodloužit splatnost současné dluhové služby a zřejmě i rebalancovat částečně do eura. „To nám připadá jako rozumné vzhledem k očekávanému skončení intervence ze strany ČNB," dodává Sklenář.

V březnu se od O2 CR neočekávají výraznější informace. Samozřejmě se nedá vyloučit další předvolební tlak ze strany politického spektra. „Domníváme se, že investoři mohou nadále vnímat O2 CR jako zajímavou dividendovou hru. Avšak při dosažení naší cílové ceny 260 Kč se nám již další kapitálové zhodnocení jeví jako méně pravděpodobné. Respektive nevidíme výraznější důvod pro další růst ceny akcie. Samozřejmě může docházet k různým výkyvům, ale v delším horizontu by se měla cena stabilizovat kolem současných úrovní," popisuje Sklenář.

Březnové výhledy

Pokud byl únor relativně chudý na významnější události, tak březen se opětovně rozjede na plný plyn. Ještě poslední hodiny února měl vystoupení hlasující člen FOMC Dudley, který uvedl, že březnové zvýšení sazeb je jedním z reálně zvažovaných scénářů. Toto prohlášení stačilo, aby se pravděpodobnost březnového zvýšení sazeb v USA posunulo na více než 80 %. Den před komentářem Dudleyho bylo při tom očekávání na úrovni 45 %. Rozhodnutí Fedu padne 15. 3. a pro trh se může jednat o velmi zásadní informaci, protože ještě na posledním zasedání se možnost rychlého zvyšování sazeb ani neuvažovala. Nejvíce je reakce patrná na dluhopisech a americkém dolaru.

Ještě před Fedem bude zasedat ECB, nicméně zde se výraznější změny neočekávají. Trh bude sledovat rétoriku Draghiho s ohledem na rostoucí inflaci. Ale ani tento faktor šéfa ECB asi nevykolejí a nenaznačí možné utahování aktuálně velmi uvolněné monetární politiky.

V týdnu od 8. 3. se bude konat summit EU, kde může mimo jiné Velká Británie oficiálně oznámit vystoupení z EU, tedy aktivovat tzv. článek 50 Lisabonské smlouvy. Sice trh s vystoupením počítá, ale reálné připomenutí tohoto faktu může způsobit výraznější volatilitu na trhu.

Eurogroup opět zasedne 20. 3., na programu má mimo jiné Řecko. Jakýkoliv posun směrem k ukončení revize by byl považován za úspěch. Jen ještě připomeneme, že ukončení revize pokroku země v budoucí finanční soběstačnosti umožní ECB zařadit řecké dluhopisy do programu QE.

„Celkově jsme pro březen více opatrní. Důvodem jsou vysoké valuace akciových indexů, možné zvyšování úrokových sazeb v USA a případná nervozita spojená s potenciálem zahájení vystoupení Velké Británie z EU. Zajímavý může rovněž být konec kvartálu z pohledu dolaďování investičních portfolií," uvádí Petr Sklenář. ■

Připraveno analytiky J&T Banky

Akciové trhy na hraně

Akciové trhy se blíží svým maximálním hodnotám za letošní rok, americké dokonce za celé své období. Nezadržitelně se tak blížíme otázce, co bude dál? Dokážou trhy ustát současné poměrně vysoké úrovně a přidat další zisky nebo projdeme tolik vzývanou korekcí? Těžká otázka, bez křišťálové koule téměř neřešitelná.

Čekání na daňovou reformu prezidenta Trumpa se v Americe lehce protahuje, zatím investoři trpělivost drží, navíc z ekonomiky chodí poměrně dobrá čísla, takže žádný zásadní stres na trh nepřináší. K tomu na trhu nadále panuje poměrně velké množství peněz a při rostoucí inflaci a očekávání dalšího růstu sazeb od Fedu je těžké si vybrat jiné instrumenty. Tak proto akcie. Přesto je otevření long pozice na americkém trhu až na výjimky poměrně husarským kouskem odvahy, když ukazatele P/E i další sledované činitele jsou historicky poblíž svých maxim.

Navíc když se podíváte na 3měsíční graf zpátky, těžko se vám nově nastupuje do jednotlivých akcií. Apple jsem proto prostě z portfolia těsně pod 140 dolary odprodal a počkám si, své si to odpracovalo. A ano, třeba přijde vlna nahoru s oznámenou daňovou změnou, ale už mi to za riziko poklesu nestojí.

Jedním z mála titulů, co jsem si ponechal z amerických společností, je General Motors – s P/E 6 – k tomu se finálně dohodl na prodeji své evropské odnože (Opel/Vauxhall) do rukou Peugeotu, takže se budou soustředit jen na trhy, kde jim to poměrně frčí. Dalším titulem, do kterého mám chuť se vrátit, je Alcoa, kde nadále věřím v budoucnost hliníku a jeho stoupající úloze při výrobě dopravních prostředků.

Evropské trhy jsou poblíž letošních maxim

Na evropském trhu bylo poměrně živo především v bankovním sektoru. Po úspěšném úpisu (alespoň to tak zatím vypadá) akcií UniCredit přišla se svým požadavkem také Deutsche Bank. Tato banka si o dodatečné peníze žádá pravidelně. Kde je nějaký skandál s pokutou od regulačních úřadů, tam „Deutschka“ nesmí chybět. Přijde mi až neuvěřitelná drzost, že si opět chtějí jít na trh pro další peníze. Pro mě to značí jednoznačně se tomuto titulu nadále vyhýbat. Držím tedy po úpisu UniCredit, začal jsem budovat pozici opětovně v BNP Paribas při poklesu cca před 10 dny, a k tomu jsem se pokusil využít poklesu cen akcií v Řecku na dokup Alpha Bank. Nadále zde bude na tomto trhu vysoká volatilita, ale po tolika peripetiích, jakými záchrana Řecka prošla, nevidím důvod, aby tomu teď bylo nadále jinak.

Průmyslovému sektoru v Evropě nadále bude pomáhat slabší euro, ekonomika eurozóny na své poměry šlape dobře, začíná nám také růst inflace. I evropské trhy jsou poblíž svých letošních maxim a budou sledovat vývoj amerických trhů i politický vývoj v Evropě, především jak se povede Le Penové ve francouzských volbách. Po zkušenosti s brexitem a volbou Donalda Trumpa bych si nebyl tak jistý, že trhy nemůže překvapit a je odsouzena k porážce. Na to bych byl dost opatrný, řadě Francouzů naopak její rétorika bude logicky

imponovat při problémech, s kterými se Francie potýká – hrozba terorismu, nepřizpůsobivá část obyvatel vyznávající jiné než původní evropské náboženství... A tato situace se zhoršuje, proto nelze vyloučit možné překvapení ve výsledcích Le Penové. Evropské akcie proto i nadále performují hůře, než je tomu u těch „za velkou louží“.

Co se přidržet domácího trhu?

A tak není od věci přidržet se trochu také domácího trhu, neboť vám odpadají problémy se zajiš-

těním měny a najdete zde také společnosti, které fundamentálně nejsou drahé. Pozornost investorů se soustředila v poslední době na akcie Unipetrolu, kde se po zlepšeném hospodaření, dobrých podmínkách na trhu a kompenzací od pojišťoven za odstávky v roce 2016 zvedá přesvědčení trhu, že Unipetrol vyplatí za rok 2016 dividendu. Z mého pohledu je minimum 10 Kč na akcii jako přijatelná úroveň trhu, akceptovatelná v případě, že v průběhu tohoto měsíce management představí plán na dividendovou politiku. Vyšší dividendu by mohla znamenat posun kurzu akcie výrazněji nad 220 Kč, naopak cokoliv pod 10 Kč stlačí cenu dolů směrem k hranici 200 Kč – to by podle mého názoru opravdu přineslo zklamání a pocit, že se majoritní akcionář podělil s dalšími opravdu nechce. Nechme se překvapit, rozhodnutí se blíží. Blíží se také rozhodné datum pro dividendu na akciích Monety. Je to již jen cca měsíc do možnosti účastnit se valné hromady a získat dividendu 9,80 Kč (brutto), přesto je akcie přibita na úrovních 85–86 Kč za dostatečné likvidity na obou stranách. Čekal bych posun minimálně k 95 Kč, nicméně tam někdo, kdo nabral od GE Money levněji

během loňska, vybírá svůj profit – holt to člověk musí akceptovat, i když na této ceně mě to hlava úplně nebere. Proto postupně svoji pozici na tomto titulu před dividendou posiluji.

To u ČEZu bude ještě živo, management se vysoké dividendě brání zuby nehty. Objevují se opět debaty o dostavbě jaderných bloků, po pravdě, před volbami to nedává žádnou logiku, tahle vláda už o ničem nerozhodne. A tak je to jen takové plácání do vody, ale nervozitu to způsobovat může. Klíčové pro ČEZ bude, kam se vydají ceny elektřiny v Německu. Pokud dokážou v dalším období růst, bude to pro ČEZ pozitivní, a samozřejmě naopak. Také bude klíčové, zda ministr financí prosadí svoje požadavky na dividendu. Nevidím v tuto chvíli důvod, proč by se to nemělo Andreji Babišovi povést. Peníze v rozpočtu potřebuje a ČEZ je vyplatit prostě může. Ale je jasné, že výše dividendy bude klíčová pro nejbližší vývoj ceny akcií ČEZu.

Volání po korekci je trochu rouháním

Takže pro shrnutí, když se na to podíváme: akcio-

vé trhy jsou poměrně vysoko, ty americké sakra vysoko, čeká se na daňovou reformu prezidenta Trumpa – pokud budou její parametry agresivní ve formě snížení daní, ještě se kus nahoru podíváme. Ale oddalování zveřejnění a prosazení může v kombinaci s růstem úrokových sazeb přinést akciím korekci a na to musíme být připraveni. Proto jsem více než z 30 % v cashi, je nutné na to být připraven, ale nezastávám názor, že je třeba nyní jít short do amerických indexů, protože ty mohou ještě dostat impuls právě od zmiňované daňové reformy. Není to situace jednoduchá, ale rozhodně lepší, než jsme na tom byli na začátku loňského roku. Volání po korekci je vždy tak trochu rouháním. Člověk si ji může v duchu přát, ale pak když to přijde v realitě, moc radosti nikdy nepřinese, spíše naopak... ■

Michal Semotan
Portfolio manažer
J&T Investiční společnost

Není daň jako daň

Jak bylo mnohokrát zmíněno, bankovní daň mají všechny okolní státy. Existuje tedy paralela mezi návrhem ČSSD a situací u sousedů?

Na Slovensku byla zavedena jako dočasná s cílem naplnit fond na řešení případných problémů sektoru. V Německu a Rakousku se daní řešily konkrétní problémy a byla to reakce na pomoc z peněz daňových

poplatníků. V Maďarsku to byl jeden ze zoufalých kroků vlády ve snaze odvrátit státní bankrot a v konečném důsledku výrazně poškodil maďarskou ekonomiku.

Ve všech zemích tedy byla daň zavedena jako účelová a řešila konkrétní problémy. Oproti tomu v ČR vláda nebyla nucena za posledních více než 15 let investovat do bank ani korunu, sektor je v nejlepší kondici v rámci celé EU a ekonomika rychle roste. V tomto prostředí je návrh na zavedení nejvyšší bankovní daně v EU těžko pochopitelný.

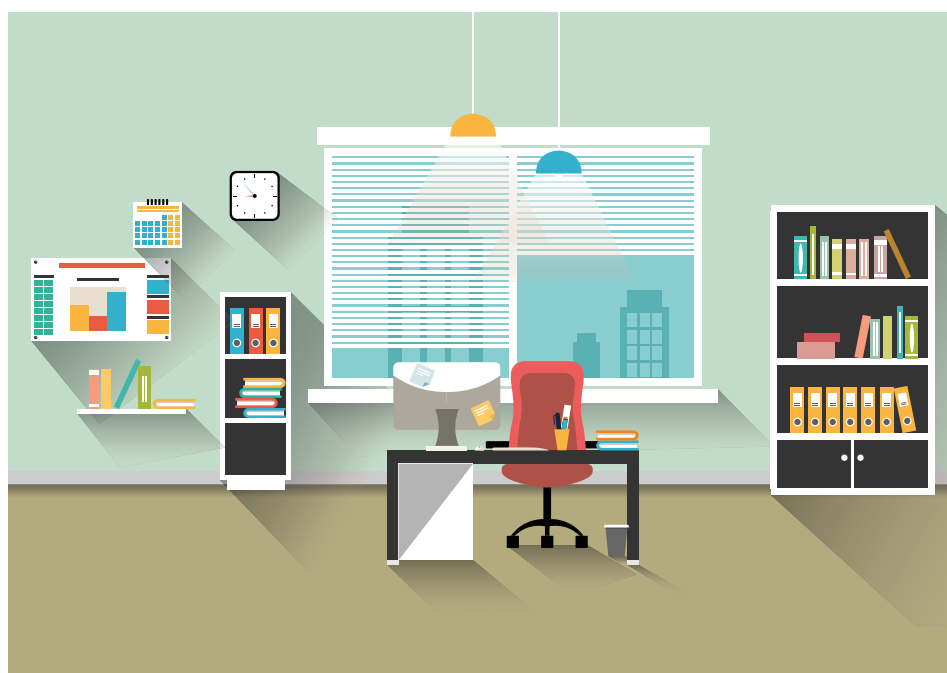
Jediná podobnost se nabízí se situací v Polsku, kde byla daň zavedena loni a má primárně sloužit na financování předvolebních slibů vládnoucí strany. V Polsku však má tento krok širší kontext, vláda již dříve prakticky znárodnila penzijní fondy, omezuje akvizice ze strany zahraničních investorů a prostřednictvím podniků se státní účastí skupuje vše, co se dá. Otázkou je, zda chceme jít i my touto cestou a proč tedy ČSSD banky na přelomu tisíciletí zahraničním investorům prodávala. ■

Milan Lávička
Analytik
J&T Banka

Start-up 720°: aby každý metr kanceláře měl účel a kvalitu

Na začátku příběhu byl studentský ERASMUS ve Finsku. Tomáš Novotný tam vyjel na půl roku, ale ani po sedmi letech se nevrací. Na severu má totiž napilno: jeho start-up 720° se stal respektovanou společností, která chce dobýt Spojené státy a pak i Čínu. Jaké pokračování bude mít jeho příběh?

S Tomášem Novotným mluvíme nadvakrát, jednou je v New Yorku, za tři dny už v Helsinkách. Z jeho řeči je již cítit vliv angličtiny, kterou denně používá, ale ani to mu nebrání jasně formulovat své myšlenky a plány. A vysvětlit, v čem je jeho start-up jedinečný. „Všichni by rádi měřili produktivitu práce, ale to objektivně nejde,” vysvětluje během našeho videohovoru, „jsem přesvědčený, že produktivita vzniká jen tehdy, když lidé pracují ve vyhovujícím prostředí, jsou spokojení a zdraví. A to my změřit umíme.”

Jak to lidé využívají?

Start-up 720° nabízí majitelům a provozovatelům kancelářských budov automatizovaná data o kvalitě jejich nemovitostí. „Budova se krásně navrhne, postaví, ale dál už nikdo neví. Líbí se tam lidem? Využívají společné prostory? Jakou mají teplotu v kanceláři? My do kanceláří umístíme senzory, které měří fyzikální veličiny – kvalitu vzduchu, hluk, teplotu či využití prostoru –, a majiteli zobrazíme

výstupy z analýzy a doporučením, co dál. Aby každý metr čtvereční měl účel a kvalitu, jakou si přeje mít,” dodává Novotný. Vše je pomocí IoT a cloudu automatizované a tedy velmi rychlé.

Říká se, že devět z deseti začínajících podnikatelů do roka skončí. Novotného 720° žije už čtvrtým rokem. Na severu získává ocenění pro zajímavé start-upy, přitom jsou zdravě fungující firmou. A rozhlíží se, kam by svůj byznys posunuli.

Než vstoupíme na burzu

Dnes řešení od 720° využívá na sedm desítek budov po celém světě. Mezi klienty patří GE Healthcare, Nokia či Danske Bank. Původně finský projekt se začal rozhlížet i za hranice a první expanze přišla logicky do Švédska, sám Novotný odjel budovat obchodní tým do New Yorku. „Na americkém trhu pracujeme systematicky,” prozrazuje, „a když to bude fungovat, dalším krokem je Čína. Evropa nám jede organicky sama.”

Pro společnost pracuje patnáct lidí. Tomáš Novotný jako CEO si nechává kontrolu nad produktem, dělá obchod a třetí nezbytnou součástí jeho práce je „administrace”, jak sám říká, ale myslí tím jednání s investory a uvažování nad budoucností firmy. A jeho plány nejsou malé: na otázku, co bude s firmou za pět let, odpovídá, že směřuje buď k dalšímu investorovi, anebo vstoupí na burzu. A to už by měl mít obrát 100 milionů dolarů...

Do Finska na zkušenou

Jestli Novotného příběh bude mít milionové pokračování, zařadí se mezi velké úspěchy českých podnikatelů ve světě. On sám začínal jako student, jeho první byznys se věnoval IT a e-commerce, ale jak vzpomíná, pole působnosti bylo omezené na český a slovenský trh. Nápad měřit kvalitu kancelářských prostor dostal ještě na brněnské VUT, ale v té době byla domácí start-upová scéna v úplných začátcích. Ne tak ve Finsku, kam Novotný odjel na studentský pobyt – a plán na nový podnikatelský začátek odstartoval právě tam.

„Věřil jsem, že zrovna my budeme start-up, který přežije. Sám jsem neměl co ztratit a stačilo mi vědět, že při nejhorším každý měsíc nějak přežiju,” vzpomíná dnes. Zřízení firmy s finským domicilem nebylo žádným problémem, hned poté se Novotný začal propojovat se začínajícími podnikateli a učit se od zkušených. „Měl jsem na začátku základy nastudované, ale až ve Finsku jsem viděl a pochopil logiku start-upu: jak postavit byznys plán, kolik peněz je potřeba, kdy se o ně dá žádat, jestli nabírat dopředu, anebo se zpožděním... Ta roadmapa je celkem daná,” dodává Tomáš Novotný.

Dobrá investice pro J&T

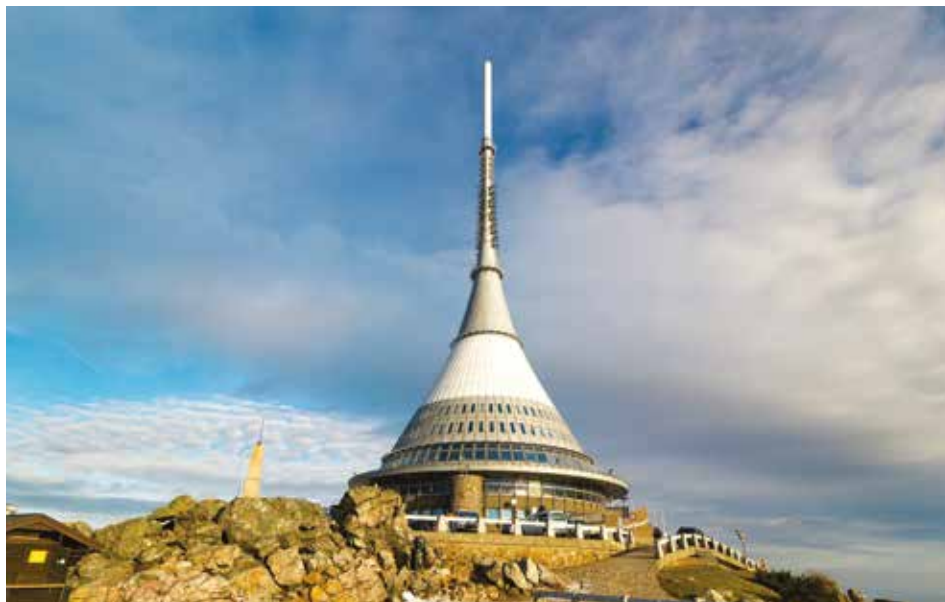
Když se s Tomášem Novotným na závěr bavíme o start-upech jako fenoménu současného podnikatelského světa, přidává svoji definici: je to firma, která vyvíjí produkt a hledá svůj obchodní model, který ale musí najít co nejrychleji a co nejrychleji vyrůst. A k tomu potřebuje investory – jedním z nich jsou v 720° i J&T Ventures, kteří do start-upu vstoupili na podzim roku 2015.

Šéf J&T Banky Štěpán Ašer už v rozhovoru pro mottejskocodopole.com přiznal, že rozhodování bylo složité, ale správné: „U 720° byla nejvášnivější diskuze, odlišné názory na to, zda investovat. V situaci, kdy nás drtí Asie, kde vskutku je každému úplně jedno, kdo se jak cítí, my měříme, jestli je zaměstnancům teplo, nebo zima. Ale tahle platforma má dneska přes 50 zákazníků, jak korporáty, tak úřady či školy. Mají záběr v pěti zemích Evropy a v Americe. Má to svoji základní ekonomiku a další potenciál, co s těmi nabranými daty dělat dál.”

Příběh k celosvětovému úspěchu je nyní načatý víc než výborně... ■

S Magnusem do Liberce

Přijměte naše pozvání a vydejte se na pár dní do Liberce. S klubem Magnus si tu můžete užít luxusní ubytování ve čtyřhvězdičkovém hotelu, nechat se rozmazlovat ve wellness nebo děti zabavit ve zdejším science centru. Liberec vám toho ale nabízí mnohem víc.

Hlavním symbolem Liberce i celého Libereckého kraje je zdálky viditelný Ještěd – horský hotel s televizním vysílačem, krytým vyhlídkovým ochozem, restaurací a kavárnou. Téměř 100 metrů vysoká věž s neobvyklým tvarem vznikla v letech 1966 až 1973 podle návrhu architekta Karla Hubáčka a během několika desítek let získala řadu ocenění včetně prestižní Perretovy ceny.

A co jsme pro vás připravili v rámci klubu Magnus?

Romantický pobyt v Clarion Grandhotelu Zlatý Lev

Užijte si romantický pobyt pro dva na dvě noci v Clarion Grandhotelu Zlatý Lev****, který slouží svým hostům již od roku 1906, kdy jej u příležitosti česko-německé výstavy slavnostně uvedl do provozu rakousko-uherský císař František Josef I. Tento balíček zahrnuje 2x ubytování ve dvoulůžkovém pokoji typu DeLuxe, 2x snídani formou bohatého bufetu pro 2 osoby, 5chodové degustační menu pro 2 osoby, překvapení v podobě růží a láhve Champagne Vollereaux na pokoji, 2x výběr z nabídky masáží a k tomu 2 hodiny denně zdarma ve Wellness & Therapy.

Romantický pobyt pro 2 osoby na 2 noci v termínu do 30. 6. v hodnotě 9 695 Kč u nás získáte se slevou 13%, a to za **33 720 bodů**.

Pobyťový balíček Dárek pro nás dva, Wellness Hotel Babylon

Potěšte sebe, partnera či partnerku a zároveň i svoje smysly... Přijďte se odreagovat a užít si dokonalý odpočinek pod Ještědem ve Wellness Hotel Babylon****. Balíček obsahuje ubytování na 2 noci včetně bohaté snídaně formou bufetu, v pátek nebo v sobotu vstup do wellness centra od 20:00 do 22:00 hodin, pro každého župan na pokoji, společnou 30minutovou přísadovou koupel a 1x masáž pro každého.

Voucher na pobyťový balíček Dárek pro nás dva ve Wellness Hotelu Babylon na 2 noci pro 2 dospělé osoby v termínu do 30. 6. v hodnotě 7 580 Kč můžete mít se slevou 26,4%, a to za **22 320 bodů**.

Pobyťový balíček Na plný pecky, Wellness Hotel Babylon

Co znamená užívat si pobyt na plný pecky? Ubytování na dvě noci ve Wellness Hotel Babylon. V ceně ubytování máte kromě bohaté snídaně také vstup do zrcadlového labyrintu, vstup do 4D kina a neomezené vstupy do Aquaparku, Lunaparku, iQPARKU a iQLANDIE.

Voucher na pobyťový balíček Na plný pecky ve Wellness Hotelu Babylon na 2 noci pro 2 dospělé osoby a 2 děti v termínu do 30. 6. v hodnotě 6 440 Kč získáte se slevou 21,9% za **20 120 bodů**. ■

Tipy

Rodinné vstupné do science centra

Stovky exponátů poodhalují zajímavosti ze světa vědy v science centru iQLANDIA v Liberci. Nuda tu nehrozí, v iQLANDII si všechno můžete vyzkoušet a osahat. Vesmírný skateboard? Mízné tornádo? Simulátor vichřice? Názvy některých exponátů slibují stoprocentní zábavu. Jedenáct expozic představuje přírodní živly i člověka. Kromě stálých expozic se můžete těšit na novou vesmírnou expozici Kosmo, kde se můžete projet vesmírným vozítkem po Marsu, vžít se do pocitů kosmonauta v přistávacím modulu Vostok 28 nebo zhlédnout pitvu mimozemšťana. Novinkou je i interaktivní expozice s názvem Každý má Talent! Přijďte i vy zjistit, na co máte vlohy a v čem jste dobří. Rodinné vstupné (2 dospělí a 3 děti do 15 let) do science centra iQLANDIA v Liberci v hodnotě 650 Kč u nás získáte se slevou 20%, a to za **2 080 bodů**.

Rodinné vstupné do iQPARKu

Splňte si své sny! Liberecké science centrum iQPARK nabízí čtyři podlaží nabitá interaktivními exponáty a zážitky. Originální expozice Svět kolem nás umožňuje dětem i rodičům plnit si své sny – stát se moderátorkou, zpěvačkou, stavbařem či učitelem, zkrátka vším, čím kdy chtěli být. Science centrum je vhodné především pro děti od dvou do dvanácti let. Pro ně iQPARK připravuje speciální science show a Vědecké dílničky o vzduchu a vodě. Rodinné vstupné (2 dospělí, 3 děti do 15 let) do iQPARKU v Liberci v hodnotě 480 Kč se slevou 20% si můžete vyměnit už za **1 536 bodů**. ■

Aktuální nabídky a více informací o klubu na: www.jtbank.cz/klub-magnus

Jakub Špaňhel: Cenu obrazů si určuji sám

Malíř Jakub Špaňhel je už v žebříčku J&T Banka Art Index stálíci. Vloni obsadil 44. místo, letos postoupil až na 37. pozici. Tento umělec patří také k nejprodávanějším autorům za uplynulých deset let – na aukcích se prodala jeho díla za souhrnnou částku převyšující 4,6 milionu korun. Jako jeden z mála umělců se přitom nenechává zastupovat žádným agentem.

Koťčův rodina, 2012 (200 x 135 cm)

Kdy se ve vás probudila touha malovat?

Kreslit jsem začal už ve čtyřech letech a hned jsem věděl, že chci být umělcem. Děti většinou své ná- zory ještě mnohokrát změní, já jsem ho však ne- měnil. Máma mě v tom podporovala, protože když jsem si maloval, nemohl jsem současně zlobit.

Máte své první kresby schované? Byl byste je ochoten prodat případnému zájemci?

Mám je schované. Začínal jsem tím, že jsem obkresloval ilustrace Josefa Lady, jeho zvířata. Nevím, jestli by takové dětské kresby byly pro někoho zajímavé. Je ale pravda, že své první věci jsem „prodával“ už v sedmi osmi letech. Třeba moje teta, která žije v Itálii, tehdy se mnou moje obrázky měnila za Levisky. To byly na osmdesátá léta dost dobré kšefty, ne?

Kdy jste se přestal inspirovat jinými umělci a začal jste ztvárňovat svoje vize?

Asi nikdy, mám pocit, že stále někoho obkresluji (smích). Zvířata mě ale vždycky hodně zajímala. Kdybych nebyl umělcem, stal bych se asi přírodo- vědcem. Doma jsme měli Dějiny umění od Pijoa- na, kterými jsem si rád listoval a podle nich jsem se učil kreslit třeba koně. Bydlel jsem ve městě, ke zvířatům jsem neměl moc přístup, tak jsem se učil kreslit hlavně z knížek. Na kopírování se člověk nejvíc naučí, dělá se to tak i na střední a vysoké škole. Člověk se obvykle dlouho hledá, než se pustí do něčeho sám. Když jsem začal chodit do lidové školy umění, tak už jsem začal kreslit podle modelu, zátiší nebo třeba portréty mojí mámy nebo babičky.

Kreslil jste dětem do památníčku?

To jsem neměl moc rád. Možná mě děsila úroveň těch památníčků a nechtěl jsem být jejich součástí (smích).

Kreslení vás bavilo, od mala jste získával různá ocenění. Jak se žije s pocitem, že má okolí velká očekávání?

Když jsem dělal zkoušky na UMPRUM, bylo takových škol v Česku jen pár a hlásilo se na ně poměrně hodně lidí. Moje máma podléhala panice a nutila mě učit se češtinu a matiku, abych mohl jít případně na gymnázium. To by ovšem pro mě byla katastrofa. Já jsem si ale věřil, a když jsem

Dva lustry, 2014 (110 x 200 cm)

viděl, co dělají ostatní, měl jsem pocit, že mě vezmou. Možná to bylo tím, že jsem byl založením optimista.

Měl jsem velkou podporu od učitelů, okolí mi fandilo a to mě pohánělo dopředu. Na střední škole mě podporovali Eda Halberštát nebo Jiří Sirůvka, v té době jsem už měl malé výstavy, takže jsem se cítil jako umělec. Možná dokonce víc než teď. Už odmalička jsem měl pocit, že dělám světové umění, což ukazuje, jak jsem byl v mládí hloupý. Čím je člověk starší a víc toho pozná, tím víc začne o sobě pochybovat.

Jak se do vaší tvorby zapsalo vaše rodné Karvinsko?

Prostor mezi Karvinou, odkud pocházím, a Ostravou zabírají doly. Příroda je tady totálně přetvořená člověkem, občas se krajina propadá a zaplavuje se podzemní vodou. Mně ale přišly haldy jako něco normálního. Kdysi jsem někde řekl, že černou barvou maluji, protože mě fascinovalo černé uhlí. Oni to pak stále přebírali, takže to spojení se docela dlouho opakovalo. V naší rodině ale žádní horníci nebyli. Nejbližší k uhlí jsem měl, když jsem pobýval u babičky, která topila v kamnech a na zimu si vždycky objednala hromadu uhlí.

Na AVU jste studoval pod vedením dvou výrazných osobností – Jiřího Davida a Milana Knížáka. Jak ti vás ovlivnili?

Čtyři roky jsem byl u Jirky Davida a tři roky u Mi-

lana Knížáka, který také vedl mou diplomovou práci. Nejsou to ryzí malíři, ale konceptuální umělci. Já jsem sice hodně maloval, ale zkoušel jsem i instalace a objekty, tak jsem nechtěl jít do čistě malířského ateliéru. Když jsem šel na akademii, už jsem měl svůj rukopis a s tím už se nedalo nic moc dělat. Proto mě zajímaly konceptuální ateliéry, abych se dozvěděl něco o jiných formách umění. Oba pedagogové mě během studia určitě někde nasměrovali. Třeba svou diplomovou práci, což byly interiéry chrámů, jsem nejprve vystavoval v pražské Staroměstské radnici, pak se dostala do galerií a sbírek, čímž jsem se stal známější.

Ovlivnili mě ale také spolužáci Petr Pastrňák nebo Jirka Černický, což byli kluci, kteří před revolucí nemohli studovat a do školy se dostali až ve 30 letech. Oni už za sebou měli určité vzdělání nebo kuse práce. Během prvního ročníku jsem se toho od nich hrozně moc dozvěděl, protože já jako kluk z Karviné jsem toho o umění ještě moc nevěděl, ale cítil jsem, že tam patřím.

Daří se vám sledovat, kdo v současné době vlastní vaše díla?

O většině majitelů mám přehled. Přibližně 80 % mých věcí zůstává v Čechách. U nás těch sběratelů není zase tolik, takže jich většinu znám a vím, co kdo má. Víím, že někteří vlastní i více mých děl, a jednou za rok či dva se ke mně přijdou podívat s tím, že by si chtěli koupit něco dalšího nebo doplnit sérii.

Je podle vás výběr zastupující galerie tím, co spoluvytváří hodnotu děl autora?

Určitě je to důležitý aspekt. V západní Evropě, USA, ale už i v Asii to tak funguje, že umělec musí mít galeristu nebo kurátora, který ho „udělá“. Umělec, který by se propagoval sám na svou pěst, tam neuspěje. V Čechách je situace jiná, tady se trh teprve utváří. Uměním se živím už dvacet let, tak vývoj můžu sledovat. Počet sběratelů roste, v tomto ohledu si myslím nemůžeme stěžovat, jen tady vládne pořád větší chaos než na Západě.

Jaká je šance, že čeští galeristé dorostou do kvality těch zahraničních?

Určitě tady šance je, ale do této kvality musí dorůst i umělci. Já jsem tedy ve spolupráci s galeriemi trochu výjimka, protože jsem zvyklý si věci řešit sám. Beru to jako součást své práce, a dokonce mě to i baví. Spoustě umělců ale vadí prodávat sám sebe nebo to prostě neumí. Ale ani já se do budoucna bez agenta asi neobejdu. Přece jen se u každého umělce ceny postupně zvyšují a je lepší, když se pak do jednání zapojí třeba právě galerie.

Cenu svých děl si tedy určujete sám?

Ano i ne. Víím, za kolik prodávají díla kolegové a za kolik se moje věci přeprodávají na aukcích. Moje výsledky za poslední roky jsou dobré, což mi dělá dobrou reklamu. Mám tedy jistou představu a i díky spolupráci s galeriemi se ceny vytříbí.

Jak o sobě může dát umělec nejlépe vědět investorům?

Závisí to na typu umělce. Konceptuální umění vyžaduje jistou intelektuální úroveň sběratele, je tedy spíš určeno pro menší okruh lidí. Na to je dobré být přítomný v Národní galerii a dalších významných institucích, kam tito fanoušci chodí. Já maluji obrazy, které se prodávají lépe, protože si je člověk může pověsit doma na zeď. Navíc jsem víc „lidový“, takže mé publikum je širší. Moje díla si lidé kupují, protože se jim líbí. I já mám ale své obrazy v Národní galerii či Galerii hlavního města Prahy a píšou o mně kunsthistorici, což mě samozřejmě také těší, protože nechci malovat jen hezké obrázky nad gauč. Respekt mám ale stejný k individuálnímu sběrateli i zástupci významné instituce. Stejně tak si stojím za dodržováním cen a tento férový přístup se mi myslím vyplácí.

Portrét, 2015 (100 x 80 cm)

Maloval jste už někdy pro sběratele dílo na zakázku?

Občas se mi stane, že někdo přijde s tím, že se mu líbí můj obraz, který už ale není dostupný nebo je na něj příliš rozměrný, protože má tři metry. V tom případě jsem schopný se domluvit na variantě původního obrazu. Kopie nedělám, což je dáno i technikou, které se věnuji. To je ale myslím poměrně běžný postup a nestydím se za něj. Za každým výsledkem si stojím a vždy si ponechám svou tvůrčí svobodu.

Vaše obrazy působí často melancholickým dojmem, někdy evokují pláč. Odráží se v nich vaše aktuální rozpoložení?

Když mi bylo osmnáct dvacet let, měl jsem pocit, že musím vytvářet samé melancholické obrazy. Často jsem maloval noční krajiny, což možná odráželo můj tehdejší styl života. Když jsem před třemi lety viděl při jedné výstavě svých padesát

velkých děl pohromadě, uvědomil jsem si, že moje tvůrčí období by šlo rozdělit na den a noc. Co jsem maloval před třiatřiceti lety, byla noc, a nyní jsem ve dne, což je asi dáno tím, že mám rodinu a dvě malé děti. Všechno se jakoby zostřilo, zjasnilo a já jsem vyšel z melancholické nálady ven. Poslední dva roky používám i barevné pigmenty, což jsem dříve nedělal, namaloval jsem třeba žluté motýly.

Změnil se s příchodem rodiny kromě barevnosti nějak i samotný styl vaší práce?

Stále rád tvořím v noci, většinou mi trvá tak dvě hodiny, než se vůbec zkoncentruji. Pak chvíli pracuji a čekám, až věc proschne a já od ní získám odstup. Ideální stav pro mě je, když můžu několikrát za den přijít do ateliéru, chvíli něco dělat a pak odejít na kafe nebo za rodinou.

Víte už při prvním tahu štětcem, jak bude celý obraz vypadat?

Většinou pracuji podle fotek. Když maluji lustr, už mám jakousi představu, jak bude vypadat. Výsledek je ale hodně dílem náhody. Je to proces, který se mění v zápas či boj. Někdy ho zvládnou rychle, jiný trvá i několik let a takový obraz už má deset dvacet vrstev. Jindy obraz nakonec znovu předělám.

Pozorujete už nějaký výtvarný talent u svých dětí?

Sofince je čtyři a půl roku a podle paní učitelek ve školce má šikovné ruce, hezky modeluje, a je při vybarvování přesná. Občas ji vezmu do ateliéru, ale spíše vše nechávám volně plynout, do ničeho ji nebudu nutit. Nepředstavuji si, že z dětí udělám super umělce. Když k tomu budou mít po mně nějaké vlohy, bránit jim v tom nebudu, ale nechám to na nich.

Splnil u vás život umělce to, co jste od něj na škole očekával?

Pro mě není v životě důležitý komerční úspěch. Mně se naštěstí daří dobře, protože prodávám, a samozřejmě chci, aby se moje děti měly dobře. Nemusí být ale zahrnuty bohatstvím a mít ty nejlepší školy. Podle mě toto štěstí nedělá. Díky svému malování jsem poznal řadu lidí napříč obory i napříč sociálním spektrem. Mám klienty opravdu bohaté, ale také ty, kteří si na můj malý obraz šetří spoustu let, protože ho prostě touží mít. Tito lidé chodí po výstavách, mají obrovský přehled a určitě žijí velmi zajímavý život.

Stiháte při svém vytížení ještě sledovat současné výtvarné umění?

Opět ho začínám sledovat a navštěvuji galerie. Poslední čtyři roky jsem byl rodinou tak pohlcený, že jsem na to neměl kapacitu. Teď se chystám zajít do Špálovky podívat na Frantu Matouška, což je můj spolužák. Zvědavý jsem i na výstavu

Gerharda Richtera v Národní galerii, který patří k nejdražším žijícím autorům.

J&T Banka vydává už potřetí žebříček Art Index, který má sběratelům a investorům pomoci v orientaci na české výtvarné scéně. Jak nahlížíte na takovéto kvantitativní hodnocení umělců?

Podle mě jsou takovéto žebříčky užitečné, protože v Čechách působí tisíce umělců a zorientovat se v nich je velmi těžké. Kvantitativní přehled, i když samozřejmě i on má své limity, může dát sběrateli či investorovi určité vodítko při výběru.

Jedním z hodnotících parametrů jsou výstavy a akce, na nichž se umělci prezentují, neboť to podle tvůrců žebříčku utváří cenu autora. Co tvoří cenu autora podle vás?

Určitě to jsou mezinárodní nebo společné výstavy. Proto je asi dobré mít galeristu nebo agenta, který tyto věci bude domlouvat. Pak je to také jméno nebo značka umělce, jinak se do díla sběratel bojí vložit své peníze.

Když za mnou přijdou lidé, kteří se v umění moc nevyznají a chtějí koupit něco čistě na investici, říkám jim: Vykašlete se na to. Jestli se vám ale ten obraz líbí, tak si kupte. Já jako umělec ceny postupně zvyšuji, ale nemůžu vám slíbit, že za dvacet let bude mít obraz desetkrát vyšší cenu. Budu se o to snažit, ale vývoj trhu neznám. Nyní jsem oblíbený autor, ale za pár let můžu být neoblíbený, nebo naopak oblíbený mnohem víc. ■

Jakub Špaňhel (1976) pochází z Karviné. V letech 1995–2002 studoval AVU v ateliéru Jiřího Davida a Milana Knížíka. Byl členem skupiny Luxsus (1995–1998), kterou ovlivnil Jiří Georg Dokoupil. Vystavuje od roku 1994, jeho práce byla představena v rámci významných výstavních projektů, například Česká malba generace 90. let (2011), Po sametu (2009), Resetting (2007), Perfect tense (2003), Nejmladší (2002).

Ve svém díle tihne k monochromii a formální redukci. Jeho dosavadní tvorbu můžeme rozdělit do dvou poloh. Do té první spadají obrazy a litografie založené na zobrazení konkrétního motivu jeho typickým gestickým stylem. Jsou to chrámové ateliéry (předlohou mu byly např. slavné Blažičkovy interiéry), série aktů, květiny, krajiny, portréty, benzinové stanice a budovy centrálních bank v různých zemích. Druhou oblast tvoří obrazy a litografie vytvářené mechanickým opakováním jednoduchých prvků pomocí malířského válečku, např. motivy květináčů, křížků, püllitrů, plachetnic aj.

> Pokračování ze strany 1

Aukční prodeje

Pokud bychom sledovanou skupinu umělců řadili podle realizovaných aukčních prodejů, dostali bychom se k velice odlišnému žebříčku. Například od Evy Koťátkové, Kateřiny Šedé, Zbyňka Baladrána a Dominka Langa, abychom jmenovali jen autory z první desítky, dosud aukcemi neprošlo jediné dílo. Ze zmiňovaných více než 1500 jmen ART+ eviduje aukční prodej jen u jedné třetiny z nich. Nutno však zdůraznit, že aukce nejsou pro oblast současného umění hlavním prostředím, kde se realizují prodeje. Řada autorů a galerií se jim dokonce programově vyhýbá. Spíš než kteří autoři na aukcích absentují, je zajímavé sledovat, kterým se na nich daří.

Neprodávanejší autoři na aukcích v letech 2006–2016

Jaroslav Róna, 1957	socha/ malba	10 720 000 Kč
Jan Merta, 1952	malba	9 712 000 Kč
Stefan Milkov, 1955	socha	5 752 000 Kč
Vladimír Kokolia, 1956	malba	5 574 000 Kč
Jakub Špaňhel, 1976	malba	4 625 000 Kč
Michal Gabriel, 1960	socha	4 200 000 Kč
Křištof Kintera, 1973	socha	3 740 000 Kč
Petr Nikl, 1960	malba/ akce	3 473 000 Kč
Tomáš Císařovský, 1962	malba	2 964 000 Kč
Čestmír Suška, 1952	socha	2 764 000 Kč

Sběratelé a investoři za díla autorů narozených po roce 1950 na aukcích za posledních deset let utratili 144 milionů korun, což je méně než 2 % celkového obrátu českých aukcí v tomto období. Či jinými slovy – veškeré prodeje současného umění za posledních deset let zhruba odpovídají ceně čtyř nejdražších obrazů loňského roku. Nejúspěšnějšími autory z hlediska celkového realizovaného obrátu jsou Jaroslav Róna a Jan Merta, za jejichž díla kupci v součtu utratili zhruba 11 a 10 milionů korun. Prodeje za více než milion korun ART+ eviduje u třech desítek umělců.

Z autorů v první desítky J&T Banka Art Indexu se nejvíce prodává Křištof Kintera, kterému v žeb-

říčku podle prodejů patří s celkovým obrátem 3,7 milionu korun sedmá příčka. Důvodem jeho úspěšnosti na aukcích je nejen povaha jeho děl, ale i skutečnost, že od krachu Galerie Jiří Švestka nemá v České republice stálého galeristu. „Nemám v tomhle směru žádnou strategii, jde to úplně mimo mě. Některé ty věci byly ode mě, ale u některých vůbec nevím, jakými cestami se tam dostaly,“ komentoval své aukční prodeje pro Ročenku ART+ již před dvěma lety Kintera.

Z autorů narozených po roce 1970 se vedle Kintery nejlépe prodávají práce Jakuba Špaňhela (4,6 milionu), Lubomíra Typlta (2,3 milionu), Josefa Bolfa (2 milionu) a Petra Maliny (1,3 milionu korun). Příznačně jde o čtyři výrazné malíře. Nejmladším umělcem s prodeji za více než milion je další malíř, šestatřicetiletý Adam Štech (1,1 milionu korun). Jinak prvních třicet míst žebříčku podle prodejní úspěšnosti patří autorům narozeným v 50. nebo na začátku 60. let, přičemž mezi nimi opět dominují malíři. Ze sochařů jsou nejúspěšnější – vedle Jaroslava Róny, který se současně věnuje i malbě – další tři někdejší členové skupiny Tvrdohlaví: Stefan Milkov (5,7 milionu), Michal Gabriel (4,2 milionu) a Čestmír Suška (2,8 milionu korun). Jiří Kovanda figuruje s prodeji za celkových 1,4 milionu korun na dvacátém druhém místě.

J&T Banka Art Index pohledem statistiky

Pro účely letošního J&T Banka Art Indexu bylo bodováno více než 700 výstav doma i v zahraničí, kterých se zúčastnilo přes 800 umělců narozených po roce 1950. Propojením s databází ART+, která eviduje aukční prodeje, se celkový počet sledovaných umělců rozšířil na víc než 1 500.

První stovka vykazuje značnou stabilitu i z hlediska obecných charakteristik týkajících se věku a pohlaví. Téměř dvě třetiny zastoupených autorů se narodily po roce 1970. Umělci narození v 70. letech zároveň představují početně nejsilnější skupinu (45 %), na ostatní dekády připadá vždy necelá pětina jmen. Počet autorů narozených v 80. letech se během čtyř let zvýšil z patnácti na osmnáct. Počet žen se ve stejném období snížil ze čtyřadvaceti na osmnáct. Preferovaným médiem nadále zůstává malba, se kterou v nějaké formě pracují více než čtyři desítky umělců. ■

Lucie Drdová,
Jan Skřivánek,
Ondřej Horák

Kulturní tipy

připravil
Ondřej Horák,
výtvarník a autor
mnoha výstavních
projektů, člen Společnosti
Jindřicha Chalupského

František Skála: Jízdárna

Národní galerie v Praze, Valdštejnská jízdárna
Termín: 10. 3. – 3. 9. 2017

Adresa: Valdštejnská 3, Praha 1

S dílem Františka Skály se návštěvníci našich galerií setkávají poměrně často. Výstava ve Valdštejnské jízdárně nabídne práce zhruba z posledního desetiletí umělcovy tvorby. Skála je sázka na jistotu, ale také často překvapí. Určitě se bude na co dívat. ■

Moving Image Department #7: Brian Eno, Loď, účinkuje Jan Nálevka

Národní galerie v Praze, Veletržní palác

Termín: 17. 3. – 10. 9. 2017

Adresa: Dukelských hrdinů 530/47, Praha 7

Sedmé pokračování Moving Image Department v prostoru Veletržního paláce nabídne setkání s dílem multižánrového umělce Briana Ena. To doplní práce současného českého výtvarníka Jana Nálevky.

Rozhodně stojí za pozornost i těch, kteří neholdují jen současnému výtvarnému umění. ■

Milan Grygar: Světlo, zvuk, pohyb

Fait Gallery

Termín: 8. 3. – 3. 6. 2017

Adresa: Ve Vaňkovce 2, Brno

Milan Grygar platí svým originálním pojetím vztahu obrazu, zvuku a prostoru za výjimečného autora, jehož tvorba přesahuje naše hranice. Fait Gallery nabízí mimořádnou výstavní událost. ■

J&T Banka, a. s. je partnerem:

Magnus Art

Slovenská národná galéria

GALERIE RUDOLFINUM

TOP 10 umělců

1. Jiří Kovanda (1953)

Ve svém díle tihne k monochromii a formální redukci. Jeho dosavadní tvorbu můžeme rozdělit do dvou poloh. Do té první spadají obrazy a litografie založené na zobrazení konkrétního motivu jeho typickým gestickým stylem. Jsou to chrámové ateliéry (předlohou mu byly např. slavné Blažičkovy interiéry), série aktů, květiny, krajiny, portréty, benzinové stanice a budovy centrálních bank v různých zemích. Druhou oblast tvoří obrazy a litografie vytvářené mechanickým opakováním jednoduchých prvků pomocí malířského válečku, např. motivy květináčů, křížků, půllitrů, plachetnic aj.

2. Eva Koťátková (1982)

V loňském roce absolvovala více než dvě desítky zahraničních výstav a prezentací, například v New Yorku, Londýně nebo Paříži. Témata dětství, školy nebo psychiatrické péče jsou pro její tvorbu již delší dobu stěžejní. Využívá k tomu nejrůznější média (kresba, performance, socha), nejčastěji vznikají rozměrné prostorové instalace. Zastupují ji galerie Hunt Kastner v Praze, Meyer Riegger v Karlsruhe a Berlíně a nově i Maccarone v New Yorku.

3. Kateřina Šedá (1977)

V loňském roce se představila na výstavách a festivalech od Helsinek a Bruselu až po Sydney a Rio de Janeiro. V domácím prostředí na sebe upozornila zejména knihou Brnox a pokračováním dlouholetého projektu Bedřichovice nad Temží. Nejčastěji se zaměřuje na sociálně koncipované akce, do nichž začleňuje své bezprostřední okolí (rodinu, sousedy, obyvatele vesnice). Zastupuje ji galerie Franco Soffiantino v Miláně a berlínská galerie Arratia Beer.

4. Zbyněk Baladrán (1973)

Loni se zúčastnil několika skupinových výstav v Paříži, Aténách či Vídni. Doma se představil jen na výstavě v pražské galerii Entrance a na festivalu Čtyři dny. Věnuje se především videu, textu nebo fotografické koláži. V jeho autorských filmech má významné postavení psaný komentář, kdy zůstávají divákovi skryty některé významové části. Zastupuje jej pražská galerie Hunt Kastner a galerie Jocelyn Wolff v Paříži.

5. Krištof Kintera (1972)

Po sérii velkých výstav v Basileji (2014) a v Rotterdamu (2015) loni příliš nevystavoval. Mimo jiné i proto, že jej na podzim letošního roku čeká další důležitá samostatná výstava, tentokrát v Galerii Rudolfinum. Ve své tvorbě čerpá z každodenní zkušenosti a reaguje na sociální i politické problémy. Zastupují jej galerie D+T Project v Bruselu,

Schleicher und Lange v Berlíně a Ron Mandost v Amsterdamu. V ČR spolupracuje s pražskou galerií Nevan Contempo.

6. Ján Mančuška (1972–2011)

Přestože před několika lety podlehl těžké nemoci, stále se v průběžně aktualizovaném J&T Banka Art Indexu pohybuje v první desítce. Ve své tvorbě vycházel z pozorování detailních stránek svého okolí a z jemné sociální analýzy. Pracoval často s textem, který inscenoval do prostorových instalací, a důležitým médiem pro něj byl také film. Je zastupován galeriemi Andrew Kreps a Meyer Riegger v Karlsruhe a v Berlíně.

7. Dominik Lang (1980)

Je vedoucím sochařského ateliéru na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové. V loňském roce příliš nevystavoval, s výjimkou několika skupinových výstav doma a ve Francii. Mezi jeho častá témata patří konfrontace diváka s materiálovou podstatou sochařské práce v galerijním prostoru a zkoumání pozice sochařství v současném umění. Zastupují jej galerie Hunt Kastner v Praze, Kroboth ve Vídni a galerie Apart v Římě.

8. Jiří David (1956)

V roce 2015 zastupoval Českou republiku na biennale v Benátkách a loni byl jeho benátský projekt Apoteóza reprizován v pražské Národní galerii. Jeho práce prochází neustálými proměnami, významnou roli v jeho díle sehrává kresba, objekt, instalace, film a fotografie. Zastupují jej galerie Zahorina v Bratislavě a Le Guern ve Varšavě. V Praze spolupracuje například s Novou galerií.

9. Tomáš Vaněk (1966)

Od února 2014 zastává post rektora pražské Akademie výtvarného umění. V závěru roku měl samostatnou výstavu ve zlínské galerii Kabinet T. Pracuje s jemnými zvukovými, textovými a obrazovými intervencemi, které nazývá Participy. Je členem sdružení tranzit.cz a spolu s umělcem Jiřím Skálou a kurátorem Vítem Havránkem členem iniciativy PAS – Produkce aktivit současnosti. Zastupuje jej pražská galerie Hunt Kastner.

10. Josef Bolf (1971)

Je jediným nováčkem v první desítce a současně také jediným malířem mezi představovanými umělci. Své nové obrazy loni prezentoval v galerii Dukan v Paříži. Vedle malby se věnuje také koláži a filmu. Ve své tvorbě osobitým způsobem zpracovává dětství prožité na pražském Jižním Městě. Vedle již zmiňované galerie Dukan je zastupován galeriemi Arthobler v Curychu a Hunt Kastner v Praze. ■

Top 100 umělců J&T Banka Art Indexu

Jméno, rok narození	Médium
1 Jiří Kovanda / 1953	koncept
2 Eva Koťátková / 1982	socha/kocept
3 Kateřina Šedá / 1977	akce/koncept
4 Zbyněk Baladrán / 1973	koncept
5 Krištof Kintera / 1972	socha
6 Ján Mančuška / 1972	koncept
7 Dominik Lang / 1980	socha/kocept
8 Jiří David / 1956	malba/socha
9 Tomáš Vaněk / 1966	koncept
10 Josef Bolf / 1971	malba
11 Alena Kotzmannová / 1974	foto
12 Markéta Othová / 1968	foto/koncept
13 Jan Náleška / 1976	koncept
14 Jakub Nepřas / 1981	intermedia
15 Jiří Thýn / 1977	foto/koncept
16 Daniel Pitín / 1977	malba
17 Matěj Smetana / 1980	socha/objekt
18 Jan Pfeiffer / 1984	koncept/socha
19 Milena Dopitová / 1963	socha/objekt
20 Hynek Alt, Aleksandra Vajd / 1976, 1971	foto/koncept
21 Pavla Sceranková / 1980	socha/kocept
22 Filip Ceněk / 1976	video
23 Jiří Franta, David Böhm / 1978, 1982	kresba/koncept
24 Adam Vačkář / 1979	video
25 David Černý / 1967	socha
26 Alice Nikitinová / 1979	malba
27 Tomáš Svoboda / 1974	koncept
28 Jan Šerých / 1972	malba/koncept
29 Jiří Černický / 1966	malba/objekt
30 Ondřej Brody / 1980	koncept/socha
31 Jiří Skála / 1976	koncept
32 Hynek Martinec / 1980	malba
33 Martin Kohout / 1984	video
34 Václav Stratil / 1950	malba
35 Jaromír Novotný / 1974	malba
36 Petr Dub / 1976	malba/koncept
37 Jakub Špaňhel / 1976	malba
38 Jan Merta / 1952	malba
39 Vladimír Houdek / 1984	malba
40 Pavel Mrkus / 1970	video
41 Petr Nikl / 1960	malba/akce
42 Pavel Sterec / 1985	koncept
43 Marek Meduna / 1973	malba
44 Michaela Thelenová / 1969	foto
45 Vendula Chalánková / 1981	malba/instalace
46 Vladimír Škrepl / 1955	malba
47 Ivan Pinkava / 1961	foto
48 Vasil Artamonov, Alexej Klyuykov / 1980, 1983	koncept
49 Vladimír Kokolia / 1956	malba
50 Tomáš Džadoň / 1981	socha/koncept

Pořadí na 50.–100. místě

František Skála, Lukáš Jasanský–Martin Polák, Federico Díaz, Michal Pěchouček, Jaroslav Róna, Ladislava Gažiová, Michal Škoda, Evžen Šimera, Lubomír Typlt, Jiří Petrbok, Matyáš Chochola, Veronika Holcová, Patrik Hábl, Roman Štětina, Lenka Klodová, Petr Písařík, Barbora Klímová, Pavel Hayek, Veronika Bromová, Vojtěch Fröhlich, Mark Ther, Radim Labuda, Daniela Baráčková, Michal Gabriel, Jaroslav Valečka, Lukáš Rittstein, Antonín Strížek, Tomáš Čisarovský, Petr Kvíčila, Tomáš Moravec, Jan Vytiska, Čestmír Suška, Václav Magid, Tomáš Hlavina, Tereza Velíková, Jakub Hošek, Jiří Surůvka, Jakub Matuška, Martin Zet, Václav Girsá, Darina Alster, Richard Loskot, Rafani, Milan Houser, Martin Mainer, Robert Šalanda, Tomáš Lahoda, Dita Pepe, Dušan Zahoranský, Petr Lysáček. ■

Díky tanci se do rodin dostanou i další děti z ústavní péče

Česká republika je jednou z posledních zemí Evropské unie, v níž jsou děti do věku tří let stále umisťovány do ústavní péče. Najít pro ně vhodnou náhradní rodinu se již pátým rokem snaží kampaň Hledáme rodiče, na jejíž podporu se 5. dubna uskuteční v pražské Lucerně benefiční akce Díky tanci.

Díky tanci Unikátní večer Jitky Schneiderové 5/4/2017, palác Lucerna

Vstupenky jsou stále v prodeji v síti Ticketportal nebo u Nadačního fondu, více info na www.dikytanci.cz

V České republice je stále nedostatek dlouhodobých pěstounů, kteří by byli ochotni a schopni poskytnout kvalitní péči ohroženým dětem. Výzkumy přitom potvrzují, že každé dítě odmalička potřebuje stabilní blízkou osobu, která umí reagovat láskyplně, adekvátně a spolehlivě na jeho potřeby. Současně je pro dítě zdrojem bezpečí a podpory. Jen za takových podmínek se mozek a psychika dítěte zdravě vyvíjí a dítě se učí důvěřovat a vztahovat k druhým. „Zastánci ústavů se domnívají, že zdravotní péče je pro nejmenší tak zásadní, že je pro děti lepší pobývat v dětských domovech pro děti do tří let, protože rodiče ani pěstouni by dětem tak dobrou péči nezajistili. Ale děti potřebují hlavně mámu a tátu. Podpora pěstounské péče má současně i své ekonomické opodstatnění,“ říká Marie Oktábcová, ředitelka Nadačního fondu J&T, iniciátora kampaně Hledáme rodiče. Zatímco měsíční průměrné náklady státu na jedno dítě v pěstounské péči činí přibližně 20 tisíc Kč, průměrné měsíční náklady na jedno dítě umístěné v dětských domovech pro děti do tří let činí více než 50 tisíc Kč.

Současný systém péče o ohrožené děti je roztržštěný a neefektivní

V České republice, na rozdíl od ostatních zemí střední Evropy, nadále není legislativně omezena možnost ústavní péče o děti předškolního věku. Tento stav odporuje jak potřebám dětí, tak i mezinárodním dokumentům. „Pobyt v ústavní péči má v mnoha různých ohledech negativní vliv na vývoj dětí, a tím i na jejich pozdější život v dospělosti. Proto je potřeba podporovat vlastní rodinu dětí, a pokud ze závažných důvodů dítě nemůže být u svých rodičů, tak systémovým řešením státu je pěstounská péče,“ doplňuje Marie Oktábcová.

Podpora hledání vhodných rodičů proběhne i Díky tanci

Na neúnosnou situaci upozorní i osobnosti z herecké a hudební branže společně s profesionálními tanečníky, a to prostřednictvím taneční show Díky tanci, která se uskuteční 5. dubna od 20 hodin ve Velkém sále paláce Lucerna. Za myšlenkou dobročinného projektu, který podporuje kampaň Hledáme rodiče, stojí herečka Jitka Schneiderová: „Několik let jsem patronkou kampaně Hledáme rodiče, která se věnuje podpoře a rozvoji pěstounské péče. Díky tanci jsem pocítila, co mě dělá šťastnou, a chci toto štěstí předávat dál. Veškeré finanční prostředky získané díky akci budou proto věnovány na podporu kampaně Hledáme rodiče. Pro správný vývoj dítěte je rodinné prostředí nenahraditelné,“ uzavírá Jitka Schneiderová. ■

Kampaň Hledáme rodiče pomáhá od roku 2012 najít v České republice dostatek pěstounů, kteří budou schopni poskytnout péči a domov dětem, jež z různých důvodů nemohou vyrůstat ve své původní rodině. Dalším cílem kampaně je posilovat zájem a informovanost veřejnosti o pěstounství a zvyšovat tím reputaci pěstounů ve společnosti. Iniciátorem kampaně Hledáme rodiče je Nadační fond J&T ve spolupráci s Kruhem rodiny, o. p. s., kterou Nadační fond založil. Organizace se již řadu let věnuje rozvoji pěstounské péče v České republice.

Jitka Schneiderová zazářila v roce 2015 v taneční soutěži StarDance, nakonec si odnesla skvělé druhé místo. Tanec se stal její velkou láskou a právě jeho prostřednictvím se rozhodla podpořit kampaň Hledáme rodiče, jejíž je dlouholetou patronkou.

Co pro vás znamená tanec?

Tanec pro mě znamená svobodu a vyvolává ve mně obrovské pocity štěstí. Od malička jsem někde poskakovala, více jsem k tomu ale přičichla až na JAMU. Měli jsme tam modernu i hodiny baletu, ovšem to už mi bylo přes 18 let a byla jsem na tanec poměrně „tuhá“ a o moc víc ohebnou už jsem se nestala. Zjistila jsem ale, že tanec miluji. Nejvíce se mi však dostal pod kůži při StarDance, kde se sešly v pravý čas tři důležité aspekty – že miluju hudbu, že miluji tanec a také že se můžu učit něco nového.

Máte svůj nejoblíbenější tanec?

Z těch, co jsem se učila, mě velmi bavily jive, cha-cha a slowfox. Všechny jsou technicky hodně náročné, ale pokud je ovládnete a povede se vám pěkná kombinace kroků, dostanete energetickou „povzbuzující injekci“. Naopak jsem měla obrovský problém se sambou, protože to je jen takové sexuální kroucení.

Tančíte i se svou dcerou?

Já bych s ní i tančila, ale když to doma v obýváku zkusím, tak mi říká: „Mami, netančí.“ Ale ona má pro tanec velké vlohy, od malička se mu věnuje. Myslím, že od boha dostala naděleno talentu ještě jednou tolik než já. Pokud by se mu chtěla věnovat, bránit jí v tom nebudu. Ale upozorňuji ji i na ta negativa.

Během večera Díky tanci vystoupí řada známých osobností. Bylo složité je k účasti přemluvit?

Nikoho jsem nepřemlouvala a ani bych to nedělala. Charita se nedělá tak, že někoho přemlouváme, aby šel z dobré vůle něco udělat. Od toho je to charita. Ale asi jsem zavolala tak vyzrálým osobnostem s dobrým srdcem, že koho jsem oslovila, ten mi velmi rád kývl. Už dnes mi chodí příjemné zprávy, že se účastníci těší a jsou rádi, že se něco takového uskuteční.

Jste patronkou projektu Hledáme rodiče. Co vás k tomu vedlo?

Oslovilo mě samotné téma. Líbí se mi ale také, jak se tomu ředitelka nadace Marie Oktábcová věnuje po profesní stránce a jak to Gabriela Lachoutová zaštiťuje po té stránce organizační. V projektu panuje dobrá synergie citu a rozumu. Charita se nedá dělat jen altruisticky. Je důležité nejen něco cítit, ale také to někde dotáhnout. Navíc týmu a projektu důvěřuji. Věřím, že veškeré peníze, které vybereme, budou směřovat tam, kam mají.

Co pro vás znamená rodina?

Pro mě je rodina bezpodmínečná láska a pocit, že někam patřím. A také máma a táta. Děti mají samozřejmě i nějaké potřeby, ať je to potřeba objetí, jídla nebo toho, že maminka sedí na besídce ve školce.

Když jsme natáčeli reklamní spot na kampaň Hledáme rodiče, vycházeli jsme ze sloganu Jsou situace, které zažijete jen v rodině. Všichni jsme se shodli, že naším velkým zážitkem z dětství, který jsme se rozhodli na svých potomcích neopakovat, je otírání pusy nasliněným kapesníkem. Máte i vy nějaké podobné silné zážitky z dětství?

Tak ke kapesníku se určitě přidávám. Pak si pamatuji hlášky typu: „Zastrč si tu košilku, aby ti netáhlo na záda.“

Uvažovala jste někdy sama o pěstounské péči?

Musím zodpovědně přiznat, že nyní na pěstounskou péči nemám, protože jsem časově velmi vytížená a musím nejprve vypustit do života vlastní dítě. Ale nikdy neříkej nikdy. V tuto chvíli chci ale pomoci minimálně alespoň tou osvětou. Proto jsme se rozhodli uspořádat na podporu pěstounství tento jeden večer, protože každá kap-

ka pomůže. Věřím, že i energie, kterou do toho už rok dávám, se musí někde projevit.

Jak podle vás vypadá dobrá investice?

Dobrá investice je do sebe, rodiny a blízkých přátel, do zážitků a cestování. Když se člověku daří, je fajn si udělat vlastní domov, který je jen váš a odkud vás nikdo nebude vyhazovat.

Co je vaší nejlepší životní investicí?

Jednoznačně dcera.

Čím se při investování řídíte?

Když jsem při investování intuitivně cítila, že to není stoprocentně ono, stačila třeba jen malá pochybnost, tak jsem do toho nešla. Stejně tak to je, když přijímám roli. Stalo se, že mi na ní něco vadilo, ale řekla jsem si, že to dám. Pak jsem byla na sebe hodně naštvaná, že jsem ji brát neměla, že tam nepatřím. Takže hodně dám na ženskou intuici. ■

**5. dubna 2017
Lucerna Velký sál
Praha**

DIKY TANCI

**Taneční show
Jitky Schneiderové**

**Matěj Ruppert
Anna Polívková
Leoš Mareš
Taťána Gregor Kuchařová
Lukáš Pavlášek
Marie Doležalová
Marek Taclík
Dana Batulková
Roman Vojtek
Leona Machálková
Jan Révai
Jana Plodková
Zdeněk Piškula
Roman Zach
Ondřej Gregor Brzobohatý
Yemi A.D. & JAD Dance Company
a profesionální tanečníci**

www.dikytanci.cz

**HLEDÁME
RODIČE.cz**

